

Meer dan 'een vleugje' levensbeschouwing

10 augustus 2011 **Het openbaar onderwijs biedt leerlingen meer dan 'een vleugje' levensbeschouwing, zoals dagblad Trouw vandaag meldt in een commentaar. Levensbeschouwing is op weg een volwaardig vakgebied te worden. Daarnaast is er zoveel vraag naar gekwalificeerde leerkrachten voor de lessen godsdienst en humanistische vorming (g/hvo), dat de scholen op wachtlijsten terecht komen.**

VOS/ABB steunt haar leden in hun streven goed levensbeschouwelijk onderwijs aan te bieden. Het is jammer dat er (nog) een tekort is aan g/hvo-leerkrachten, maar er zijn ook andere manieren om aandacht te besteden aan levensbeschouwing op de basisschool. Zo werkt VOS/ABB samen met pabo's om jonge groepsleerkrachten zodanig op te leiden, dat zij oog hebben voor levensbeschouwing en dagelijks in de klas verbinding kunnen leggen tussen alle kinderen op basis van een levensbeschouwelijke ontmoeting. Leerkrachten kunnen hiervoor aan de pabo een speciale module volgen en een diploma Openbaar Onderwijs halen. Al veertien pabo's bieden dit aan de studenten aan.

Dagblad Trouw publiceerde vandaag een artikel over de g/hvo-lessen in het openbaar onderwijs, onder de kop: 'Koester openbaar onderwijs met een vleugje levensbeschouwing'. Daarin wordt gesignaleerd dat er een groot tekort aan geschoolde g/hvo-leerkrachten is. Er zijn er nu zo'n 650 en veel openbare scholen staan op de wachtlijst. Trouw vindt het jammer dat het g/hvo-onderwijs daardoor onvoldoende wordt aangeboden en zegt dat scholen niet weten dat er geld voor is of het zelfs 'maar lastig' zouden vinden om g/hvo aan te bieden. Gisteren citeerde de krant Dienstencentrum G/HVO in deze bewoordingen.

De krant en het dienstencentrum vergeten daarbij te melden dat het beschikbare budget van tien miljoen euro te weinig is om gekwalificeerde g/hvo-leerkrachten aan alle openbare scholen te benoemen. De scholen kunnen niet allemaal g/hvo aanbieden, omdat het geld op een bepaald punt op is. En van de scholen die er wel mee aan de slag mogen, staat er een aantal op de wachtlijst voor een leerkracht.

Schoolbesturen die dat overkomt, kiezen er meer en meer voor om hun leerkrachten het diploma Openbaar Onderwijs te laten halen. Dat is wellicht een nog betere borging van levensbeschouwing als volwaardig vakgebied in het openbaar onderwijs. VOS/ABB is blij dat zoveel scholen aandacht besteden aan levensbeschouwing. Zo wordt openbaar onderwijs waardenrijk onderwijs en dat moeten we inderdaad koesteren.

Het artikel en het commentaar van Trouw kunt u hieronder lezen.

Te weinig godsdienstleraren voor openbare scholen

■ Verplichte opleiding voor docenten blijkt niet erg in trek

Jady Petovic

Er is een fors tekort aan leraren godsdienst en levensbeschouwing op openbare scholen. Om deze lessen op alle openbare basisscholen aan te bieden, moet het aantal docenten worden verdubbeld.

Dat zegt Jan Beijer van het Dienstencentrum Godsdienstig en Humanistisch vormingsonderwijs (gvo en hvo). "De behoefte aan vormingsonderwijs is er wel degelijk, maar die kan niet worden opgevangen door de huidige 650 leraren." Door het gebrek aan bevoegde leerkrachten komen scholen nu op een wachtlijst.

Openbare basisscholen zijn wettelijk verplicht vormingsonderwijs aan te bieden als ouders daarom vragen. De scholen zijn louter gastheer: ze stellen een lokaal beschikbaar, de docent komt van buiten. Voorheen werden de lessen gegeven door vrijwilligers uit bijvoorbeeld de kerk of de

moskee, maar tegenwoordig moeten de docenten een opleiding hebben gevolgd op hbo-niveau.

Volgens Beijer loopt het niet storm bij de docentenopleidingen voor vormingsonderwijs. "Dat komt doordat toekomstige leerkrachten onvoldoende beseffen dat dit ook gewoon een vak is waarmee ze hun brood kunnen verdienen."

Maar er is wel degelijk geld, want sinds 2009 stelt de regering jaarlijks 10 miljoen euro beschikbaar voor de financiering van docenten godsdienst en levensbeschouwing. Ongeveer 60 procent van de openbare basisscholen maakt gebruik van die subsidie.

Dat de overige scholen dat niet doen, betekent volgens Beijer niet dat ze geen vormingsonderwijs willen geven. "Ze hebben er alleen vaak geen idee van dat ze geld kunnen krijgen om die docenten te betalen."

Maar Beijer geeft toe dat er ook

scholen zijn die er überhaupt niet aan willer. "Ze beschouwen vormingsonderwijs als een ongemakkelijke inbreuk op het lesrooster. Voor een paar leerlingen moet immers een lokaal worden geregeld waar ze tijdens schooltijd apart van de rest les krijgen."

Volgens de Vereniging van openbare en algemeen toegankelijke scholen (VOS/ABB) kan het probleem van het lerarentekort deels worden opgelost door groepsleerkrachten zelf de lessen levensbeschouwing te laten verzorgen. "Zo hoeft een school niet op zoek naar externe leerkrachten en krijgt de hele klas les", zegt Lizzy Wijnen van de VOS/ABB.

Wijnen zegt dat steeds meer ouders hun kinderen 'iets' van levensbeschouwing willen meegeven. "Daarom is het goed als alle kinderen dit soort onderwijs krijgen. Zo leren ze begrip en respect voor elkaar te hebben."

commentaar

Koester openbaar onderwijs met een vleugje godsdienst en levensbeschouwing

Het heeft iets treurigs. Eendrachtig hebben christelijke, humanistische en islamitische organisaties geijverd voor het financieren van lessen godsdienst en humanistische vorming in het openbaar onderwijs. Die worden gegeven onder schooltijd, maar buiten verantwoordelijkheid van de overheid. Onder het vorige kabinet van CDA, PvdA en ChristenUnie is dat geregeld: jaarlijks stelt de rijksoverheid tien miljoen beschikbaar. Ook is gewerkt aan de kwaliteit van de docenten godsdienst en levensbeschouwing. Een HBO-diploma is vereist.

En nu dat allemaal is geregeld, zijn er te weinig leerkrachten. Het Dienstencentrum Godsdienstig en Humanistisch vormingsonderwijs schat dat een verdubbeling van de huidige 650 nodig is, om te voorkomen dat er nog meer scholen op de wachtlijst komen.

In het licht van dat lerarentekort, is het misschien een zegen dat de lessen maar op zestig procent van de openbare scholen worden gegeven. De rest weet niet dat er geld voor is. Of scholen vinden het lastig de uurtjes in te passen in hun rooster, zeker als er zowel christelijk, islamitisch als humanistisch onderwijs wordt aangeboden.

Maar principieel kan zo'n onwettende of afwerende houding niet door de beugel. Op openbare scho-

len hebben ouders al sinds jaar en dag het recht op vormingsonderwijs voor hun kind. Op het platteland was (en is!) bijzonder onderwijs niet altijd voor handen. Door de godsdienstles kunnen de kinderen ook op een school die uit haar aard neutraal staat tegenover religie, toch iets meekrijgen van godsdienstige beleving – wat meer is dan de kennis over geestelijke stromingen die alle kinderen verplicht wordt onderwezen, en ook wezenlijk anders dan het vak levensbeschouwing.

Als hedendaags argument geldt dat een openbare school die islamitische vorming biedt, een aantrekkelijk alternatief kan zijn voor koranscholen in het weekend, waar op nauwelijks controle is. Dat is wat de toenmalige Amsterdamse bestuurder Marcouch drie jaar geleden bedoelde met zijn pleidooi voor meer koranlessen op de openbare school. Die oproep werd geheel ten onrechte uitgelegd als een poging het openbaar onderwijs te islamiseren. Het was slechts een aansporing aan islamitische ouders gebruik te maken van hun rechten. Er is alle reden deze combinatie van openbaar onderwijs met een vleugje godsdienst en levensbeschouwing te koesteren. Hier begint het werven van meer docenten: bij het met elan uitdragen van dit bijzondere model voor de openbare school.